Lietuvos Respublikos ambasada Kroatijos Respublikoje, Juodkalnijai, Kosovo Respublikai ir Šiaurės Makedonijos Respublikai

Aktualios ekonominės informacijos suvestinė

2026 m. balandžio mėn.

Data	Pateikiamos informacijos apibendrinimas	Informacijos šaltinis
Bendra ekonominė informacija		
04-13	**Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO) prieš numatomą Kroatijos įstojimą 2026 m., įspėjo, kad, nepaisant pastarojo meto pažangos, šalis vis dar susiduria su giliais struktūriniais iššūkiais, kuriems įveikti būtinos skubios reformos.** Savo ataskaitoje EBPO pabrėžia tokias problemas kaip žemas darbo našumas, darbo jėgos trūkumas, energetinė priklausomybė, senstanti visuomenė ir neefektyvus viešasis administravimas. Teigiama, kad šie trūkumai riboja Kroatijos konkurencingumą ir atsparumą, ypač didėjant pasauliniam neapibrėžtumai ir infliacijos rizikai. Pagrindinės rekomendacijos apima atsinaujinančios energijos plėtros spartinimą, švietimo modernizavimą, investicijų į inovacijas bei mokslinius tyrimus didinimą bei administracinių kliūčių verslui mažinimą.	Jutarnji list - Croatia has received a serious warning from the OECD at a particularly sensitive time
04-14	**Tarptautinis valiutos fondas (TVF) patikslino Kroatijos ekonomikos perspektyvas ir naujausioje „Pasaulio ekonomikos apžvalgoje“ prognozuoja lėtesnį augimą bei didesnę infliaciją**. Tikimasi, kad 2026 m. Kroatijos ekonomika augs 2,6 % – šis rodiklis šiek tiek mažesnis už ankstesnes prognozes (2,7 %) ir lėtesnis nei 2025 m. užfiksuotas 3,2 % augimas. Infliacijos 2026 m. prognozė pakelta iki 4,4 % (nuo 2,8 %).	MMF blago snizio prognozu rasta hrvatskog gospodarstva; manjak u bilanci veći - HRT
04-15	**Kroatijos statistikos biuras (DZS) pranešė, kad metinė infliacija kovo mėnesį išaugo iki 4,8 %, o vartotojų kainos, palyginti su praėjusiu mėnesiu, padidėjo 1,4 %.** Šį augimą daugiausia lėmė energijos ir paslaugų kainos. Ekonomikos ministras Ante Šušnjar iškėlė klausimą dėl infliacijos skaičiavimo metodo, pareikšdamas, kad metodika gali būti neaiški, ir paprašė surengti susitikimą su statistikos specialistais. DZS paaiškino, kad infliacija skaičiuojama remiantis 893 produktų vartotojų krepšeliu, atliekant tyrimus vietoje ir naudojantis internetiniais šaltiniais bei laikantis Eurostato standartų.	Jutarnji list - Šušnjar sumnja u podatke DZS-a, traži hitan sastanak. Upitan je i što će biti s cijenama goriva idući tjedan

04-18	**Tūkstančiai piliečių balandžio 18 d. Zagrebe dalyvavo kelių didžiausių profesinių sąjungų surengtame proteste „Kroatija kartu už didesnius atlyginimus ir pensijas“**. Profesinių sąjungų lyderiai teigia, kad infliaciją skatina įmonių godumas, o ne viešojo sektoriaus atlyginimai. Vyriausybės atstovai atsakydami teigė, kad viešojo sektoriaus darbo užmokestis ir pensijos jau ir taip augo sparčiau nei infliacija. Pažymėta, kad pvz. nuo 2016 m. švietimo sektoriaus darbuotojų atlyginimai padidėjo daugiau nei 100 %.	PHOTO Big protest in Zagreb, unions thunder: 'Inflation is not because of our salaries, but because of your insatiable greed' - Večernji.hr
04-22	**Tiesioginės užsienio investicijos Kroatijoje 2025 m. sumažėjo iki 2,63 mlrd. eurų (–37 %) – tai žemiausias lygis per penkerius metus.** Žiniasklaidos analizėje teigiama, kad tokį pokytį lėmė pasaulinis neapibrėžtumas, vidaus struktūrinės problemos, pavyzdžiui, darbo jėgos trūkumas bei ribotos investicijos į naujus projektus. Investicijos tebėra sutelktos tradiciniuose sektoriuose, o perėjimas prie aukštųjų technologijų pramonės šakų yra nedidelis. Ekspertai įspėja, kad Kroatijai gresia pavojus praleisti būsimas augimo tendencijas, nes pasaulinis kapitalas vis labiau plūsta į technologijų ir energetikos sektorius. Analizėje daroma išvada, kad Kroatija turi stiprinti institucijas, ugdyti darbo jėgą ir pritraukti didesnės pridėtinės vertės investicijas.	Pad stranih ulaganja - odraz globalnih tokova ili domaća slabost - Poslovni dnevnik
Energetika, transportas, susisiekimas, klimato kaita, žaliosios technologijos		
04-02	**Kroatija pasirašė susitarimą su Kazachstano valstybine naftos bendrove „KazMunayGas“ dėl bendros naftos ir dujų žvalgymo bei gavybos veiklos „Shygys“ bloke, esančiame Kazachstano Aktobės regione**. Susitarime dalyvauja Kroatijos valstybinės energetikos institucijos, įskaitant „Jadranski naftovod“ (JANAF) ir Kroatijos angliavandenilių agentūrą (AZU) per jos projektų bendrovę „Geoenergija Razvoj“. Kroatija finansuos žvalgymo etapą, investuodama apie 43,68 mln. eurų, o Kazachstano partneris prisijungs tik po galimo atradimo. Projektas apima didelę žvalgymo teritoriją ir seisminius tyrimus bei giluminį gręžimą, o pirmųjų rezultatų tikimasi apie 2027–2028 m.	Jutarnji list - Croatia signs a contract with one of the largest oil companies: 'We are at the beginning of a big deal'
04-08	**Ministras Pirmininkas Andrej Plenković ir Kroatijos finansų ministerija paskelbė planus įvesti „kintamą PVM“ degalams kaip laikiną priemonę, skirtą kovoti su kylančiomis energijos kainomis, kurias lemia įtampa Artimuosiuose Rytuose.** Siūloma priemonė leistų Vyriausybei kas dvi savaites koreguoti PVM naftos produktams, galbūt sumažinant jį nuo 25 % iki 15 %. Pareigūnai pabrėžia, kad tai būtų kraštutinė priemonė kainoms stabilizuoti. Nors vyriausybė teigia, kad šis	Jutarnji list - Plenković: 'Plivajući' PDV samo kao krajnja mjera

	sprendimas suteikia lankstumo ir greito reagavimo galimybių, ji pripažįsta, kad tai lemtų dideles išlaidas.	
04-28	**Ministras Pirmininkas Andrej Plenković ir Bosnijos ir Hercegovinos Ministrų Tarybos pirmininkė Borjana Kristo pasirašė susitarimą dėl Pietų dujų jungties dujotiekio statybos, kuris sujungs abiejų šalių dujų tinklus.** Šis projektas, vadinamas „istoriniu“, padės diversifikuoti Bosnijos ir Hercegovinos energijos tiekimą, suteikdamas galimybę naudotis Kroatijos SGD terminalu Krko saloje ir sumažindamas priklausomybę nuo rusiškų dujų. Jį įgyvendins Kroatijos bendrovė „Plinacro“ ir Bosnijos ir Hercegovinos bendrovė „AAFS Infrastructure and Energy“, kiekviena pusė finansuos savo atkarpą. Susitarimas pasirašytas Dubrovnike vykusio Trijų jūrų iniciatyvos susitikimo metu.	Hrvatska i BiH potpisali sporazum o Južnoj interkonekciji - HRT
04-29	**JAV teismas, atmetęs Kroatijos apeliacinį skundą, paliko galioti sprendimą, kuriuo Kroatija įpareigojama sumokėti Vengrijos bendrovei „MOL“ apie 286 mln. JAV dolerių dėl ilgai trunkančio ginčo, susijusio su dujų verslo sutartimi.** Ministras Pirmininkas Andrej Plenković sakė, kad vyriausybė toliau sieks teisinių sprendimų, bet taip pat nori pradėti naują dialogo etapą su Vengrijos vadovais, kad būtų sprendžiami platesni neišspręsti klausimai, įskaitant naftos bendrovės „INA“ nuosavybę ir valdymą.	Sud potvrdio presudu: Hrvatska MOL-u duguje 286 milijuna dolara, Plenković najavljuje pregovore s Mađarima - Poslovni dnevnik
04-29	**11-ajame „Trijų jūrų iniciatyvos“ (3SI) viršūnių susitikime, vykusiame Dubrovnike balandžio 28-29 dienomis susirinko daugiau nei 1 600 dalyvių iš 45 šalių.** Tarp jų – didelė JAV delegacija, vadovaujama energetikos sekretoriaus Chriso Wrighto. Vadovai daugiausia dėmesio skyrė energetiniam saugumui, infrastruktūrai ir jungiamumui, o Ministras Pirmininkas Andrej Plenković pavadino 3SI „neatsiejama“ pasikeitusioje geopolitinėje aplinkoje ir pabrėžė Kroatijos, kaip regioninio energetikos centro, vaidmenį. Buvo pasirašyta apie 10 JAV remiamų susitarimų, kurių vertė siekia milijardus, apimančių energetikos ir infrastruktūros projektus.	Summit Inicijative triju mora: promet, energetika i digitalna infrastruktura - HRT
Turizmo sektorius		
04-15	**Kroatijos turizmo sektorius tebėra pelningas, tačiau, remiantis žiniasklaidoje pateikiama analize, jis praranda konkurencingumą.** Nors 2025 m. pajamos iš užsienio turistų pasiekė 15,3 mlrd. eurų, realios išlaidos mažėjo trejus metus iš eilės dėl infliacijos, aukštų kainų ir tik nedidelio nakvynių skaičiaus augimo. Pažymima, kad lankytojai išleidžia mažiau arba renkasi pigesnes kelionių vietas, o	Prihodi naizgled rastu, ali hrvatski turizam ima ogroman problem - tportal

	Kroatijos kainos artėja prie ES lygio, tačiau neatitinka kokybės ar išlaidų lygio, būdingo tokioms šalims kaip Italija ar Ispanija.	
Moksliniai tyrimai, eksperimentinė plėtra ir inovacijos		
04-24	**Kroatijos automobilių inovatorė „Rimac Group“ perims visą „Bugatti Rimac“ kontrolę, „Porsche AG“ sutikus parduoti savo akcijų paketą konsorciumui, kuriam vadovauja „HOF Capital“.** Sandorio vertė, kaip pranešama, viršija 1 mlrd. eurų. Po sandorio „HOF Capital“ taps didžiausiu „Rimac Group“ akcininku kartu su įkūrėju Mate Rimacu, o „Rimac“ įgys visišką „Bugatti Rimac“ veiklos kontrolę. Nepaisant nuosavybės pasikeitimo, „Rimac Technology“ toliau tieks pagrindines sudedamąsias dalis „Porsche“ ir „Volkswagen Group“. Sandoris turėtų būti užbaigtas iki 2026 m. pabaigos, laukiant reguliavimo institucijų patvirtinimų.	Porsche prodaje udjele, Rimac preuzima kontrolu nad Bugattijem - HRT
04-28	**Dubrovnike vykusiame Trijų jūrų iniciatyvos (3SI) susitikime buvo pristatytas „Pantheon“ projektas, kurio numatoma vertė – 50 mlrd. eurų ir kurį remia JAV bei Kroatijos investuotojai.** Šis projektas pristatytas kaip didžiausia investicija Kroatijos istorijoje ir viena didžiausių Europoje. Pagal šį projektą nuo 2027 m. Topuske, centrinėje Kroatijoje, bus įkurtas dirbtinio intelekto plėtros ir inovacijų centras, kuris sukurs tūkstančius darbo vietų ir sustiprins infrastruktūrą bei atsinaujinančiosios energijos pajėgumus. Skelbiama, kad projektą sudarys didelio masto duomenų centras (1 GW galios „Tier 4“ lygio), energetikos ir transporto infrastruktūra bei atsinaujinančios energijos gamybos pajėgumai. Statybas planuojama pradėti 2027 m., o veiklą – apie 2029 m. „Pantheon AI“ vykdomasis partneris Ryan Rich teigė, kad Kroatija pripažįstama kaip saugi, politiškai stabili šalis, kurioje gyvena išsilavinę žmonės, pasižymintys tvirta darbo etika. Jako Andabak, kroatų partneris ir „Pantheon AI“ centro bendrasavininkis, teigė, kad projektas didžiąja dalimi remsis vietos ekspertų žiniomis ir pramonės pajėgumais. Kroatijos įmonės „Končar“ valdybos pirmininkas Gordan Kolak teigė, kad „Končar“ grupė pastatys pagrindinę energetikos infrastruktūrą ir tieks įrangą šiam projektui, o ketinimų protokolas patvirtina planus sudaryti keletą sutarčių.	Predstavljen Projekt Pantheon, vrijedan više od 50 milijardi eura - HRT
Juodkalnija		
04-03	**Juodkalnijos vyriausybė pradėjo įgyvendinti 28 mln. eurų vertės infrastruktūros programą, skirtą kelių ir inžinerinių statinių projektams.** Programa siekiama pagerinti savivaldybių tarpusavio susisiekimą ir remti subalansuotą regionų vystymąsi. Viešųjų darbų ministrė Majda Adžović teigė, kad	Projects worth €28 million launched

	ši iniciatyva žymi perėjimą nuo planavimo prie įgyvendinimo. Pasak jos, Vyriausybė laiko transporto infrastruktūrą esminiu veiksniu, lemiančiu ekonomikos augimą, saugesnį judėjimą ir aukštesnį gyvenimo lygį.	
04-08	**Juodkalnija baigė pagrindinių administracinių paslaugų skaitmeninimą, suteikdama įmonėms ir piliečiams galimybę teikti prašymus, paraiškas ir registruotis internetu per e. valdžios portalą.** Tai apima leidimus importui, eksportui, didmeninei ir mažmeninei prekybai. Visus mokesčius ir rinkliavas dabar galima sumokėti elektroniniu būdu. Finansų ministerija, bendradarbiaudama su Viešojo administravimo ministerija, planuoja toliau modernizuoti skaitmenines paslaugas.	Montenegro digitalises public finances: All permits and registrations now available online - CdM
04-08	**Juodkalnijos vyriausybė pasiūlė suteikti 30-ies metų Podgoricos ir Tivato oro uostų koncesiją Pietų Korėjos bendrovei „Incheon International Airport Corporation“.** Numatoma bendra sandorio vertė, įskaitant mokesčius, investicijas ir išankstinius mokėjimus, siekia apie 1 mlrd. eurų. Susitarimui patvirtinti dar reikia gauti parlamento pritarimą. Ministras pirmininkas Milojko Spajić teigia, kad šis susitarimas duotų didesnį ilgalaikį pelną nei dabartinis valstybės valdymas. Tačiau pvz. Oro uosto profsąjungos įspėja dėl darbo vietų saugumo, skaidrumo ir rizikos prarasti strateginę kontrolę pagrindinėje infrastruktūroje.	From the ACG concession of one billion euros over 30 years, they are investing 132 million in Tivat and Podgorica by the end of 2029.
04-17	**Juodkalnijos krovinių vežėjų asociacija balandžio 14–17 dienomis surengė dar vieną pasienio blokadą.** Protestas surengtas dėl neišspręstų reikalavimų, iškeltų ankstesnėse derybose su vyriausybe. Pagrindiniai klausimai apima vėluojančius PVM grąžinimus, ribotą prieigą prie paslaugų pasienio kontrolės punktuose, vairuotojams nesuteikiamas lengvatas ir nesugebėjimą suformuoti bendros darbo grupės su institucijomis. Transporto operatoriai taip pat prieštarauja naujoms Šengeno taisyklėms, kurios, jų teigimu, riboja Juodkalnijos vairuotojų prieigą prie ES rinkų, apribojant jiems leidžiamų darbo dienų skaičių.	Transporters are preparing new blockades
04-21	**Per pirmuosius 6 mėnesius nuo prisijungimo prie SEPA sistemos Juodkalnijoje atlikta daugiau kaip 82 tūkst. mokėjimų, kurių vertė viršijo 1,6 mlrd. eurų.** Centrinis bankas pabrėžia, kad tarptautiniai mokėjimai tapo gerokai greitesni, paprastesni ir pigesni. Vidutinė įmoka už tarptautinį pavedimą sumažėjo nuo 73,4 euro (naudojant SWIFT 2024 m.) iki 6,21 euro SEPA sistemoje – tai 92 proc. mažiau. Gyventojai ir verslas per pusmetį sutaupė daugiau nei 3,8 mln. eurų, o visiškai perėjus prie skaitmeninių SEPA kanalų metinė nauda gali viršyti 14,6 mln. eurų.	Millions in savings with SEPA: More than 1,6 billion euros in transactions

04-22	**Juodkalnija pareiškė norą tapti pilotine šalimi, kurioje būtų išbandomas skaitmeninis euras už ES ir euro zonos ribų.** Centrinio banko valdytoja Irena Radović teigė, kad Juodkalnija, kaip visiškai euro zonai integruota ekonomika, turi puikias galimybes išbandyti tarpvalstybinį naudojimą, sąveiką ir mokėjimo sistemų integraciją su ES finansine infrastruktūra. Ji pabrėžė, kad ankstyvas dalyvavimas galėtų sumažinti sandorių sąnaudas ir prisidėti prie ekonominės konvergencijos su ES.	Montenegro seeks pilot role for digital euro
04-24	**Juodkalnijos elektros energijos bendrovė (EPCG) ir Jungtinių Arabų Emyratų įmonė „Masdar“ susitarė įsteigti bendrą įmonę, kuri Juodkalnijoje plėtos atsinaujinančiosios energijos projektus, įskaitant saulės, vėjo, vandens energijos ir energijos kaupimo sistemas.** Ministras Pirmininkas Milojko Spajić sakė, kad investuotojų susidomėjimas auga dėl politinio stabilumo, narystės NATO ir integracijos į ES perspektyvų.	EPCG, Masdar establishing renewables joint venture in Montenegro
04-27	**Juodkalnijos energetikos ir kasybos ministerija ir Italijos bendrovė „Renexia“ pasirašė supratimo memorandumą, kuris atveria kelią naujiems atsinaujinančios energijos projektams**. Bendradarbiavimas apims naujų investicinių vietų identifikavimą, energetinės infrastruktūros gerinimą ir modernių energijos kaupimo sistemų diegimą. „Renexia“ vadovas Riccardo Toto pabrėžė, kad planuojamas didelis sausumos vėjo jėgainių projektas bus įgyvendinamas etapais ir pritaikomas prie šalies energetinių poreikių.	Montenegro, Renexia to jointly develop renewable energy projects | Montenegro Politics News | SeeNews
Kosovas		
04-02	**Tarptautinis valiutos fondas teigia, kad Kosovo ekonomika vis dar auga, tačiau augimo tempai lėtėja – numatoma, kad dėl sumažėjusio eksporto ir paklausos BVP augimas 2026 m. sulėtės iki 3,3 %.** Infliacija išaugo iki maždaug 5,75 %. Šalis susiduria su didėjančiu einamosios sąskaitos deficitu ir nuolatinėmis rizikomis, kylančiomis dėl politinio neapibrėžtumo ir pasaulinių veiksnių. Nepaisant to, bankų sektorius išlieka stabilus. TVF rekomenduoja vykdyti griežtesnę fiskalinę politiką, stiprinti viešųjų finansų valdymą ir įgyvendinti struktūrines reformas, ypač užimtumo, energetikos ir valdymo srityse.	IMF report on Kosovo: Economic slowdown, rising inflation, and risks due to political uncertainty - Kosovo Online
04-05	**Nuo 2026 m. balandžio 5 d. Kosove įsigaliojo naujas kasdienių maksimalių degalų kainų nustatymo mechanizmas.** Pagal Pramonės, verslumo ir prekybos ministerijos sprendimą, dyzelino kaina negali viršyti 1,86 EUR už litrą, o benzino – 1,49 EUR už litrą. Ministerija nurodė, kad bus sustiprinta rinkos priežiūra, siekiant užtikrinti taisyklių laikymąsi. Ekonominiai subjektai raginami	New fuel prices in Kosovo: Diesel 1,86 euros, gasoline 1,49 euros - KoSSev

	griežtai laikytis nustatytų ribų, kad būtų palaikoma stabili ir vartotojams palanki rinka. Ministerijos teigimu, šios priemonės nėra skirtos bausti verslą, jomis siekiama užtikrinti sąžiningą konkurenciją, apsaugoti vartotojus ir reaguoti į jautrų laikotarpį, kai pasaulinėse degalų rinkose vyrauja svyravimai ir neapibrėžtumas. Kuro kainų kilimas Kosove sukėlė politinį ginčą tarp Vyriausybės ir opozicijos. Opozicinės partijos reikalauja sumažinti PVM ir akcizus bei skirti tikslinę paramą, teigdamos, kad piliečiams reikia pagalbos dėl didėjančių išlaidų. Vyriausybė atmeta mokesčių mažinimą, įspėdama, kad tai sumažintų biudžeto pajamas ir naudos gautų daugiausia kuro bendrovės, todėl siūlo kainų kontrolę ir 200 mln. eurų vertės infliacijos švelninimo paketą.	
04-09	**Pasaulio bankas prognozuoja, kad šiais metais ekonomikos augimas Kosove sieks 3,7 proc., t. y. bus 0,1 procentinio punkto mažesnis nei anksčiau numatyta.** Tikimasi, kad 2027 m. augimas pasieks 3,9 proc. 2025 m. ekonomikos augimas Kosove siekė 3,6 proc. Remiantis ataskaita, 2026–2027 m. Vakarų Balkanų ekonomikos augimas turėtų sulėtėti dėl konflikto Artimuosiuose Rytuose, nuolatinės infliacijos ir didėjančio neapibrėžtumo.	World Bank lowers Kosovo's 2026 GDP growth projection to 3.7% | Kosovo Economy News | SeeNews
04-16	**ES pradėjo išmokėti Kosovui 61,8 mln. eurų išankstinio finansavimo pagal Vakarų Balkanų augimo planą.** Šios lėšos sudaro 7 % visos iki 2027 m. numatytos 882,6 mln. eurų paramos (dotacijų ir paskolų). Šios lėšos bus skirtos reformoms ir infrastruktūros projektams tokiose srityse kaip teisinė valstybė, valdymas, skaitmeninis ir ekologiškas perėjimas bei ekonominė plėtra. Ateities mokėjimai priklausys nuo to, ar Kosovas įgyvendins 111 sutartų reformų etapų, o papildomos išmokos bus susietos su konkrečiais etapais 2026 m. ir vėliau.	EU starts EUR 61.8 million pre-financing for Kosovo under the Growth Plan | EEAS
04-16	**Kosovas ir Belgija pasirašė susitarimą dėl pajamų ir kapitalo dvigubo apmokestinimo išvengimo**. Susitarimas, kurį pasirašė finansų ministrai, taip pat apima priemones, skirtas užkirsti kelią mokesčių vengimui ir suderinti nuostatas su tarptautiniais mokesčių standartais.	Agreement for the elimination of double taxation between Kosovo and Belgium is signed - Gazeta Express
04-24	**Pasak Ministro Pirmininko Albino Kurti, 2025 m. Kosovo skaitmeninės ekonomikos apyvarta pasiekė apie 2 mlrd. eurų, o augimo tempas vidutiniškai siekė 16 %.** Šiuo metu šis sektorius apima daugiau nei 11 000 įmonių ir tiesiogiai įdarbina daugiau nei 47 000 žmonių, o didžiąją dalį pajamų sudaro eksportas į Vakarų Europą. A. Kurti pabrėžė didelį informacinių ir ryšių technologijų bei verslo paslaugų vaidmenį Kosovo ekonomikoje, atkreipdamas dėmesį į tai, kad jauna, daugiakalbė darbo jėga skatina augimą ir padeda šaliai tapti regioniniu skaitmeninių ir užsakomųjų paslaugų centru.	Digital economy reaches 2 billion euros, Kurti: Over 11,000 businesses are active - KosovaPress

Rengėjai:

Lietuvos Respublikos ambasados Kroatijoje pirmoji sekretorė Monika Burkauskienė, +385 1 644 77 85, monika.burkauskiene@urm.lt